

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas sayısı:1974/33

Karar sayısı:1975/1

Karar günü:7/1/1975

Resmi Gazete tarih/sayı:25.2.1975/15160

İptal davasını açan: Ankara Üniversitesi Rektörlüğü

İptal davasının konusu: 18/5/1974 günlü, mükerrer 14890 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (Cumhuriyetin 50 nci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında) 15/5/1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (A) ve (D) bentlerindeki kuralların Anayasanın 21., 64., 120. ve 153 üncü maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ve iptali istenilmiştir.

II - YASA METİNLERİ:

1 - Dava Konusu Yasa Kuralı:

15/5/1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin Anayasaya aykırılığı ileri sürülen (A) ve (D) bentleri, 18/5/1974 günlü, mükerrer 14890 sayılı Resmî Gazete'de erkan metne göre şöyledir:

"Madde 15 - A) 1974 yılı Şubat imtihan döneminin sonuna kadar geçen süre içinde kayıtlı bulundukları Yüksek ve Orta Öğretim Kurumları ile, dışardan imtihanlara girenlerin de hangi sebeple olursa olsun kayıtları silinmiş öğrencilerle kendi istekleri ile ayrılmış olanlar, (her derecedeki askerî okul öğrencileri hariç), bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde eski öğrenim kurumlarına yazılı olarak başvurdukları takdirde ayrıldıkları sınıf veya sınıfta bir yıl daha öğrencilik sıfatlarını devam ettirmek ve o sınıf veya sınıfta iki defada sınava girmek hakkını kazanırlar. Askerlik süresi gelmiş olanlar bu haklarını kullandıkları takdirde tecilli sayılırlar. Şu kadar ki, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte askerlik görevini yapmakta olanların üç aylık başvurma süresi terhis tarihinden, fiili veya hukukî mücbir sebeplerle bu hakkını kullanamayacak durumda olanların üç aylık başvurma süresi bu mücbir sebeplerin kalktığı tarihten başlar.

Bu fıkra hükmüne dayanarak eski öğrenim kurumlarına müracaat eden öğrencilere, kurumlarınca birer başvurma belgesi verilir.

Bu madde hükmünden yararlanan öğrencilerden, Danıştay'dan yürütmenin durdurulması kararı alarak öğrenim kurumlarına devam edebilmiş olanlar hakkındaki davalara devam edilmez.

D) 1973-1974 ders yılı için yapılan üniversite giriş sınavları sonunda aldıkları puanlar itibariyle fakülte ve yüksek öğrenim kurumlarına girmeye hak kazanmış lise mezunları, ön kaydını yaptırmış olsun, olmasın, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde girmeye hak kazandıkları fakülte ve yüksek öğrenim kurumlarına başvurdukları takdirde kesin kayıtları yapılır."

2 - Dayanılan Anayasa kuralları:

1803 sayılı Kanunun 15. maddesinin (A) ve (D) bentlerinin Anayasaya aykırı olduğu iddiasını desteklemek üzere ileri sürülen Anayasanın 21., 64., 120 nci ve 153 üncü maddeleri aşağıda gösterilmiştir.

"Madde 21 - Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.

Eğitim ve öğretim, Devletin gözetim ve denetimi altında serbesttir.

Özel okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak Kanunla düzenlenir.

Çağdaş bilim ve eğitim esaslarına aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz."

"1488 sayılı Kanunla değişik madde 64- Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak, Devletin bütçe ve kesin hesap Kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek, para basılmasına, genel ve özel af ilânına, mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerindendir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunla, belli konularda, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararnameler çıkarmak yetkisi verebilir. Yetki veren kanunda, çıkarılacak kararnamelerin amacı, kapsamı ve ilkeleriyle bu yetkiyi kullanma süresinin ve yürürlükten kaldırılacak kanun hükümlerinin açıkça gösterilmesi ve kanun hükmünde kararnamede de yetkinin hangi kanunla verilmiş olduğunun belirtilmesi lâzımdır.

Bu kararnameler, Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girerler. Ancak, kararnamede yürürlük tarihi olarak daha sonraki bir tarih de gösterilebilir. Kararnameler, Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Yetki Kanunları ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kararnameler, Anayasanın ve yasama meclisleri içtüzüklerinin kanunların görüşülmesi için koyduğu kurallara göre, ancak, komisyonlarda ve genel kurullarda diğer kanun tasarı ve tekliflerinden önce ve ivedilikle görüşülüp karara bağlanır.

Yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmayan kararnameler, bu tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisince reddedilen kararnameler bu kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihte, yürürlükten kalkar. Değiştirilerek kabul edilen kararnamelerin değiştirilmiş hükümleri, bu değişikliklerin Resmî Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girer.

Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel hak ve hürriyetler ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez. Anayasa Mahkemesi, bu kararnamelerin Anayasa'ya uygunluğunu da denetler."

"1488 sayılı Kanunla değişik madde 120.- Üniversiteler, ancak Devlet eliyle ve Kanunla kurulur. Üniversiteler, özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir.

Üniversite Özerkliği, bu maddede belirtilen hükümler içinde uygulanır ve bu Özerklik, üniversite binalarında ve eklerinde suçların ve suçluların kovuşturulmasına engel olmaz.

Üniversiteler, Devletin gözetimi ve denetimi altında kendileri tarafından seçilen organları eliyle yönetilir. Özel Kanuna göre kurulan Devlet üniversiteleri hakkındaki hükümler saklıdır.

Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları, üniversite dışındaki makamlarca, her ne suretle olursa olsun, görevlerinden uzaklaştırılamazlar. Son fıkra hükümleri saklıdır.

Üniversite Öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe araştırma ve yayında bulunabilirler.

Üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri, organları ve bunların seçimleri, görev ve yetkileri, üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını, kullanma usulleri ve üniversite organlarının sorumluluğu, öğrenim ve öğretim hürriyetlerini engelleyici eylemleri önleme tedbirleri, üniversiteler arasında ihtiyaca göre öğretim üyeleri ve yardımcılarının görevlendirilmesinin

Esas sayısı:1974/33

Karar sayısı:1975/1

sağlanması, öğrenim ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine ve kalkınma planı ilkelerine göre yürütülmesi esasları kanunla düzenlenir.

Üniversitelerin bütçeleri, genel ve katma bütçelerin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulur ve denetlenir.

Üniversitelerle onlara bağlı fakülte, kurum ve kuruluşlarda öğrenim ve öğretim hürriyetlerinin tehlikeye düşmesi ve bu tehlikenin üniversite organlarınca giderilmemesi halinde Bakanlar Kurulu, ilgili üniversitelerin veya bu üniversiteye bağlı fakülte, kurum ve kuruluşların idaresine el koyar ve bu kararını hemen Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısının onamasına sunar. Hangi hallerin elkoymayı gerektireceği, el koyma kararının ilân ve uygulanma usulleri ile süresi ve devamınca Bakanlar Kurulunun yetkilerinin nitelik ve kapsamı kanunla düzenlenir."

"Madde 153 - Bu Anayasanın hiçbir hükmü, Türk toplumunun çağdaş uygarlık seviyesine erişmesi ve Türkiye Cumhuriyetinin lâiklik niteliğini koruma amacım güden aşağıda gösterilen Devrim Kanunlarının, bu Anayasanın halkoyu ile kabul edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu şeklinde anlaşılamaz ve yorumlanamaz:

1. 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu;

2. 25 Teşrinisani 1341 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisası hakkında Kanun;

3. 30 Teşrinisani 1341 tarihli ve 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Şeddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve ilgasına dair Kanun;

4. 17 Şubat 1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisiyle kabul edilen, evlenme akdinin evlendirme memuru tarafından yapılacağına dair medenî nikâh esası ile aynı Kanunun 110 uncu maddesi hükmü;

5. 20 Mayıs 1928 tarihli ve 1288 sayılı Beynelmilel Erkamın Kabulü hakkında Kanun;

6. 1 Teşrinisani 1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki hakkında Kanun;

7. 26 Teşrinisani 1934 tarihli ve 2590 sayılı Efendi, Bey, Paşa gibi lâkap ve Unvanların Kaldırıldığına dair Kanun;

8. 3 Kanunuevvel 1934 tarihli ve 2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine dair Kanun."

III - İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi; Muhittin Taylan, Kani Vrana, Kemal Berkem, İhsan Ecemiş, Ahmet Akar, Ziya Önel, Abdullah Üner, Ahmet Koçak, Muhittin Gürün, Lütfi Ömerbaş, Hasan Gürsel, Ahmet Salih Çebi, Şevket Müftügil, Nihat O. Akçakayalıoğlu ve Ahmet H. Boyacıoğlu'ndan kurulu olarak 24/9/1974 gününde toplanmış ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15 inci maddesi uyarınca gerekli ilk incelemeyi yapmıştır.

1 - İlk incelemede saptanan durum şudur:

a) 15 inci maddesinin (A) ve (D) bentleri dava konusu edilen 15/5/1974 günlü, 1803 sayılı Kanun 18/5/1974 günlü, mükerrer 14890 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Dava dilekçesi Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliğince 8/8/1974 gününde kaleme havale edilmiş; 892 sıra,

1974/33 esas sayısını almış bulunmaktadır. 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrası kuralına göre dava, o günde açılmış sayılacağından, anayasal süresi içindedir.

b) Dava dilekçesine, davayı açan Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Tahsin Özgüç'ün bu göreve seçilme belgesinin eklenmemiş olması bir eksiklik niteliğinde görülmemiştir. Çünkü, adı geçen bildirdiği rektörlük görevinde bulunduğu bilinen ve bilinebilecek bir durum olmakla, ayrıca belgelendirilmesine gerek yoktur. Davacının yetki belgesinin yokluğunu ileri süren Kani Vrana ve Ahmet H. Boyacıoğlu bu görüşe katılmamışlardır.

2 - İptali dava konusu edilen 15,inci maddenin (A) ve (D) bendleri hükümlerinin üniversiteye girecek öğrencilerle ve öğrencilerin üniversiteye kaydolmalarına ilişkindir. Konunun Ankara Üniversitesinin kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alana girdiği ortadadır. Böylece Anayasa'nın değişik 149 uncu maddesi uyarınca bu üniversitenin iptal davası açma hakkı doğmuş bulunmaktadır.

3 - İptalleri dava konusu edilen fıkra hükümleri kurum olarak yalnız üniversiteleri değil, aynı zamanda orta öğretim kurumlarını da hedef alarak o yolda hükümler getirmiştir. Oysa üniversitelere Anayasa'ca tanınan iptal davası açma yetkisi kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarla sınırlıdır. O halde işin esasının yetki alanı ile sınırlandırılarak incelenmesi Anayasa ve Yasa kuralları gereğidir.

4 - Dava konusu kimi suç ve cezaların affına ilişkin bir yasanın oluşması dolayısıyla burada Anayasa Mahkemesinin, Anayasa'ya uygunluk denetimine bağlı yasama belgeleri üzerindeki oturmuş görüşünün hatırlatılması yerinde olacaktır.

Anayasa'nın değişik 147 nci maddesinin birinci fıkrası ve değişik 64 üncü maddesinin son fıkrası kurallarına göre Anayasa Mahkemesinin Anayasa'ya uygunluk denetimi görev ve yetkisine kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzükleri ve Anayasa değişiklikleri girmektedir. Anayasa değişiklikleri yönünden yetki, değişikliğin Anayasa'da gösterilen biçim koşullarına uygunluğunu denetleme ile sınırlıdır. Anayasa burada "Kanun" sözcüğünü salt ve geniş biçimde başka bir deyimle gerçek anlamda kanun ve biçimsel anlamda kanun arasında bir ayırım yapmaksızın tüm kapsamıyla kullanmıştır. Öte yandan yine Anayasa Koyucunun kimi kanunları Anayasa'ya uygunluk denetiminden istisna etmeği dilediğinde bunu açıkça belirleme yolunu seçtiği de bir gerçektir. Anayasa'ca kanun önünde sayılan "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar" da (Madde 65/son fıkra), 153 üncü maddede açıklanan kanunlarda ve Kanun kurallarında, 27/5/1960-6/1/1961 günleri arasında çıkarılan kanunlarda (Geçici madde 4, üçüncü fıkra) olduğu gibi.

Burada sorun, Anayasa kurallarına göre Türkiye Büyük Millet Meclisinin genel ve özel af ilân etmek yetkisini kanunla mı, yoksa kararla mı kullanması gerektiğindedir.

Anayasa'nın değişik 64. maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerini genel olarak sayarken (birinci fıkra):

Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak;

Devletin bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına, genel ve özel af ilânına karar vermek;

Demektedir.

64. maddenin birinci fıkrasında "para basılması, genel ve özel af ilânı, mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesi" konularında, fıkranın üst yanında olduğu gibi "kanun koymak" veya "kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek" deyimleri yerine "karar vermek" ten

söz edilmesini, tekrardan kaçınma kaygısından doğan bir üslûp özelliğine bağlamak ve buradaki karar verme deyiminin her yasama tasarrufu bir kararla olacağına göre (Anayasa madde 86/1) böyle bir anlamda kullanıldığını benimsemek, Anayasa'nın birbirini tamamlayan veya açıklığa kavuşturan hükümlerinin belirlediği düzenleme biçimine uygun düşer.

Çünkü genel ve özel af ilânı yetkisinin kullanılması kanunla değil kararla olacaksa, böyle bir karar, niteliğine göre, ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birleşik Toplantısında alınabilir. Oysa Anayasa, Millet Meclisinin ve Cumhuriyet Senatosunun birleşik olarak toplanmasını gerekli gördüğü hallerde, bunu açık kural olarak belirleme yoluna gitmiştir Cumhurbaşkanının seçimi (madde 95), Cumhurbaşkanının vatan hainliğinden dolayı suçlandırılması (madde 99), Meclis soruşturması ve Yüce Divana sevk (madde 90), savaş halı ilânı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme (madde 66), Sıkıyönetimin ilanının onanması ve sıkı yönetimin uzatılması (değişik madde 124), Bakanlar Kurulunun üniversitelerin idaresine el koyma kararının onanması (değişik madde!20) konulan böylece düzenlenmiş ve İlk beş kümeye giren kararların alınmasına ilişkin ayrıntılı işlemler Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün ikinci, üçüncü, dördüncü 'kısımlarında gösterilmiştir. Genel ve özel af ilânı konusunda bunlara benzer herhangi bir hüküm ne Anayasa'da ne de Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünde yer almış değildir.

Kaldı ki, "genel ve Özel af ilânı" konusu da öteden beri kanunlarla düzenlenmekte Anayasa Mahkemesi bunları, 147. maddedeki "Kanun" deyimini kapsamı içinde görmekte ve Anayasa'ya uygunluk denetimlerini yapmaktadır. "Bazı Suç ve Cezaların Affı" hakkındaki 3/8/1966 günlü, 780 sayılı Kanunun 5. maddesinin birinci fıkrasına ilişkin 21/2/1968 günlü, 1966/27-1968/8 sayılı (24/12/1969 günlü, 13382.sayılı Resmî Gazete- Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, sayı 7, sayfa 3/18), "Bolu ilinin Mengen Kazası Pazarköy nüfusuna kayıtlı Ali oğlu, Hayriye'den doğma 1341 doğumlu Hayrettin Hami Demiralp'ın cezalarının affı" hakkındaki 10/1/1966 günlü, 709 sayılı Kanuna ilişkin 19/12/1966 günlü, 1966/7-46 sayılı (29/1/1968 günlü, 12812 sayılı ve 7/2/1968 günlü, 12820 sayılı Resmî Gazeteler- Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, Sayı 5, Sayfa 21/43) kararlar bu uygulamaya örnek olarak gösterebilir.

Aynı nitelikteki son uygulama, Resmî Gazete'nin 12/7/1974 günlü, 34943 sayılı nüshasında yayımlanan 2/7/1974 günlü, 1974/19-31 sayılı kararımızla 15/5/1974 günlü, 1803 sayılı "Cumhuriyetin 50 inci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında" Kanunun 5. maddesinin (A) bendinin iptali konusunda yapılmış bulunmaktadır.

Özetlemek gerekirse; bir kuralı dava konusu edilen 1803 sayılı Yasa Anayasa'nın değişik 147. maddesindeki "kanun" deyiminin kapsamına girmektedir; Anayasa'nın Anayasa'ya uygunluk denetimi dışında bıraktığı yasalardan da değildir ve şu duruma göre davaya bakmanın Anayasa Mahkemesinin görevi içinde bulunduğu ortadadır.

5 - Böylece;

Dosyanın eksikliği bulunmadığına Kani Vrana ile Ahmet H. Boyacıoğlu'nun davacıya iptal davası açılmasına yetki veren belgenin yokluğu nedeniyle bu eksiğin tamamlanması gerektiği yolundaki karşı oylarıyla ve oyçokluğu ile, işin esasının 15/5/1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 15. maddesinin (A) ve (D) bentlerinin üniversitelere ilişkin hükümlerle sınırlı olarak incelemesine oybirliğiyle 24/9/1974 gününde karar verilmiştir.

IV - ESASIN İNCELENMESİ:

Davanın esasına ilişkin rapor, dava dilekçesi, iptali istenilen yasa kuralı, Anayasa'ya aykırılık iddiasına dayanaklık eden ve konuyu ilgilendiren Anayasa kuralları, bunlarla ilgili

gerekçeler ve başka yasama belgeleri, konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

A) Görev sorunu:

Bu işte esasın incelenmesine başlanırken, ilk inceleme evresinde çözülmüş olan görev sorunun esas inceleme evresinde yeniden görüşme ve karar konusu yapılması istenmiştir.

Bu kararın yukarıki bölümlerinde açıklandığı üzere, ilk inceleme sonunda işin esasının incelenmesine, 24/9/1974 gününde karar verilmiştir. Bu karara katılmamış kimi üyeler yeniden görüşme isteğini ileri sürmüşlerdir.

22/4/1962 günlü, 44 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 26 ncı ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddeleri kurallarına göre iptal davalarına ilişkin dilekçelerle eklerinin Başkanlıkça görevlendirilen raportörler tarafından hemen incelenerek, dilekçelerin Anayasa Mahkemesinin görevine giren bir konu ile ilgili olup olmadığı veya ehliyetli kişiler tarafından yahut süresinde verilip verilmediği hususları ile dilekçenin sözü edilen kanunun 26. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında gösterilen hususları kapsayıp kapsamadığı yönlerinin bir raporla Başkanlığa bildirilmesi, Anayasa Mahkemesi'nin bu rapor üzerinde inceleme yaparak işin bu yönünü karara bağlaması 44 sayılı Yasanın buyurucu hükümleri gereğidir.

Anayasa Mahkemesince yapılan bu incelemenin kapsamına, Anayasa Mahkemesi kararında ayrıca belirtilmemiş olsa bile, diğer konuların başında iptal davası yolu ile gelen işin Anayasa Mahkemesinin görevine giren bir konuya ilişkin olup olmadığının incelenip saptanması da girmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesinin üçüncü fıkrasında "Dilekçelerin, Mahkemenin görevine giren bir konu ile ilgili olup olmadığı veya ehliyetli kişiler tarafından yahut süresinde verilip verilmediği hususları da raportörlerce önceden incelenir" kuralı yer almış bundan başka 44 sayılı Yasanın 42. maddesinde, Anayasa Mahkemesinin görevine girmeyen konulara ilişkin dilekçelerin reddedileceği belirtilmiştir. Bu itibarla, esasın incelenmesine ilişkin 24/9/1974 günlü, kararın niteliği karşısında, bu kararda ayrıca açıklanmış olmasa dahi, görev sorununun öncelikle çözüme ve sonuca bağlanmış sayılması gerekeceğinden, konunun bu evrede yeniden görüşülüp bir karara bağlanmasına yer olmadığı ortadadır.

Bu sırada kimi üyeler ise, esasın incelenmesi evresinde görev yönünden yeniden görüşme açılması için ileri sürülen bir istemin oylama konusu bile yapılmasına yer ve olanak bulunmadığı düşüncesini savunduklarından, önce bu konuda yapılan oylama sonunda. Kani Vrana, Ahmet Koçak, Hasan Gürsel, Ahmet Salih Çebi, Adil Esmer, Nihat O. Akçakayalıoğlu ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun bu yoldaki bir istemin esasen oylama konusu yapılamayacağı yolundaki karşı oylarıyla ve oyçokluğu ile, sözü geçen istemin oylanabileceğine karar verilmiştir.

Bunun üzerine yapılan oylamada, Anayasa Mahkemesi'nin iptal davası yolu ile gelen bir işe bakmakla görevli olup olmadığı sorununun ilk inceleme sonunda verilmiş bulunan 24/9/1974 günlü kararla çözülmüş sayılacağına ve bu nedenle yeniden görüşmeye yer olmadığına Halit ZARBUN ve Ziya Önel'in görev sorununu incelemenin bu evrede de ele alınmasına ve karar bağlanmasına olanak bulunduğu yolundaki karşıoylariyle ve oyçokluğu ile karar verilmiştir.

B) Dava konusu kuralın Anayasa'ya aykırılığı sorunu:

Dava dilekçesinde biçim yönünden Anayasa'ya aykırılıktan söz edilmemekte ise de, Anayasa Mahkemesi içtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca düzenlenen raporda, Anayasa Mahkemesi'nin 2/7/1974 günlü, 1974/19-31 sayılı kararına gönderme yoluyla yapılan açıklamalar

yer aldığı ve 44 sayılı Yasanın 28. maddesi Anayasa Mahkemesinin taleple bağlı olup gerekçe ile bağlı bulunmadığı yolunda buyurucu bir kuralı öngördüğü için, önce biçim yönü üzerinde durulmuştur.

15/5/1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 5. maddesinin Anayasa Mahkemesinin düzenlenen raporda belirtilen 2/7/1974 günlü, 1974/19-31 sayılı kararı ile iptal edilmiş bulunan (A) bendinin kanunlaşması ile ilgili olarak Millet Meclisinde Cumhuriyet Senatosundan gelen metnin benimsenmemesi ve bu yüzden Karma Komisyonca da bir metin hazırlanması üzerine yürütülen yasama işlemleri, arasında, bir yasa kuralını biçim yönünden Anayasa'ya aykırı kılabilcek başlıca iki aksaklık göze çarpmış ve anlaşmazlık konusu maddelerin ayrı ayrı oylanmış, bir de öteki metinlerin oylanmasına devam edilmiyerek yalnız Karma Komisyon metninin oylanması ile yetinilmiş olmasına ilişkin işlemlerden oluşan bu aksaklıklardan dolayı sözü geçen (A) bendinin iptaline karar verilmiştir.

a) Uyuşmazlık konusu maddelerin ayrı ayrı oylanması sorunu: 1803 sayılı Kanuna ilişkin teklif Millet Meclisinden kanunun yürürlük gününü ve yürütecek mercii belirten son iki maddesi de sayılmak üzere 24 madde olarak çıkmıştır. Cumhuriyet Senatosu 6. ve 7. maddeleri olduğu gibi kabul etmiş, 8. ve 21. maddeleri metinden çıkarmış 20. madde olarak yeni bir madde eklemiş ve öteki metinlerde de ya madde sayısı ya maddelerin içeriği yönünden değişikliğe giderek teklifi 23 maddeye indirmiştir. 6. ve 7. maddeler Cumhuriyet Senatosunca da kabul edildiğine göre, artık bir uyuşmazlık konusu olması düşünülemeyeceği ve öteden ben sürüp gelen uygulamada değişikliğe uğramamış maddeler kesinleşmiş sayıldığı için bunların dışında kalan maddeler dolayısıyla Cumhuriyet Senatosu, Millet Meclisinden kendisine gelen metni değiştirerek kabul etme durumuna girmiş, (en son 27/4/1974 günlü 71. Birleşim); değişiklikleri benimsemeyen Millet Meclisi, Karma Komisyonun Cumhuriyet Senatosundan ve Millet Meclisinden seçilecek sekizer üyeden oluşmasına 7/5/1974 günlü 71. Birleşiminde karar vermiştir, (Millet Meclisi Tutanak Dergisi Donem 4, Cilt 3, Toplantı 1, 7/5/1974 günlü 71. Birleşim; Sayfa 368-440 ve bu tutanağa bağlı 25'e 1 inci ek S. Sayılı basmayazı). Böylece Anayasa'nın 92. maddesinin beşinci fıkrası işlemeye başlamıştır.

Karma Komisyon Cumhuriyet Senatosu metninin 1 - 5. maddelerini, Millet Meclisi metninin 8. maddesini olduğu gibi, Cumhuriyet Senatosu metninin 8 - 23. maddelerini ise madde sayılarını birer sayı ilerleterek yine olduğu gibi kabul etmiş ve kendi metnini öylece oluşturmuştur. Şu duruma göre artık üç metin vardır ve Millet Meclisi 92. maddenin beşinci fıkrası uyarınca Karma Komisyonca, Cumhuriyet Senatosunca veya daha önce kendisince hazırlanmış olan metinlerden birini olduğu gibi kabul etmek zorundadır.

Burada "Metin" ve "olduğu gibi" deyimleri üzerinde önemle durmak gerekir. Her zaman her yerde kullanılır bir söz olan "olduğu gibi" nin "değiştirilmeksizin" anlamına geldiği açık ve kesindir. "Metin" sözcüğüne gelince bu da, hukukî bir kavram değildir; sözcüklerce "bir yazıyı biçim, anlatış ve noktalama özellikleriyle birlikte oluşturan sözcüklerin topu" olarak tanımlanır. Görülüyor ki, sözcüklerin bu yolda oluşturdıkları yazıdan ancak metin diye söz edilebilecektir. Anlatış kolaylığı bakımından incelenen konuya uygulandıkta yazı, bir madde, değiştirilmiş maddelerin tümü veya kanun teklifinin tümü olduğuna göre "metin" deyiminin kapsamı ve içeriği de değişecek ve deyim ayrı ayrı anlamlara gelecektir. Anayasa koyucunun 92. maddenin beşinci fıkrasında deyimini hangi anlam ve kavramda kullandığını saptayabilmek için fıkra içindeki öteki deyişlerden, bir de bu fıkranın getirdiği düzenleme ile güdülen erekten yararlanılmasında zorunluluk vardır.

92. maddenin beşinci fıkrası ile öngörülen düzen kanun tasarı ve teklifleri dolayısıyla Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu arasında çıkan uyuşmazlıkları Millet Meclisinde kestirme, kesin bitirici ve artık dönülmez bir biçimde sonuca erdirmek, başka deyimle kestirip atmak ereğini güttüğüne göre burada kanun tasarı ve tekliflerinin iki yasama meclisinin üzerinde uyuşmuş

bulundukları kuralları artık söz konusu olamaz. Öyle ise bir kanun tasarı veya teklifinin ancak bir bölümünün üzerinde uyuşmazlık varsa beşinci fıkrada geçen "metin" deyiminin tasarı veya teklifin tümünü kapsaması düşünülemez. Deyimin uyuşmazlık konusu maddelerden birini mi yoksa bir bütün olarak bunların tümünü mü anlattığı soruna gelince; yine beşinci fıkradaki "Cumhuriyet Senatosunda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile kabul edilmiş madde değişikliklerinde, Millet Meclisinin kendi ilk metnini benimsemesi için, üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu gereklidir." Kuralındaki anlatış biçimi bu konuda kuşkuya yer bırakmamaktadır. Burada çoğul olarak kullanılan "madde değişiklikleri" ne karşılık "Millet Meclisinin kendi ilk metnini" denilmiş bulunması beşinci fıkrada geçen "metin" sözcüğünün bir bütün olarak "madde değişiklikleri" nin tümünü kapsayıp karşıladığını kesinlikle anlatmağa yeterlidir. Demek ki beşinci fıkradaki "metin" sözcüğünden Cumhuriyet Senatosu ile Millet Meclisi arasındaki uyuşmazlık konusu yalnızca bir madde ise tek bir maddeyi bir kaç madde ise bütün olarak o maddelerin tümünü, tasarı veya teklifin tamamı uyuşmazlık konusu ise o tasarı veya teklifi anlamak gerekecektir.

"Metin" deyimini böylece açıklığa ve aydınlığa kavuştuktan sonra ve beşinci fıkrada "Millet Meclisi, Karma Komisyonca veya Cumhuriyet Senatosunca veya daha önce kendisince hazırlanmış olan metinlerden birini olduğu gibi kabul etmek zorundadır." kuralı yer aldığına göre üç metnin her birindeki uyuşmazlık konusu maddelerin ayrı ayrı ve tek tek değil her metnin bölünmeksizin, parçalanmaksızın, bir bütün olarak oylanması ve kabul edilmesi gerektiği ve tersine davranışın Anayasa ile çelişeceği gerçeği kendiliğinden ortaya çıkar. "Olduğu gibi" deyiminin bir anlamı ve Anayasa koyucunun bu deyimle verdiği yönergenin bir yönü de budur. Kaldı ki maddelerin tek tek ayrı ayrı oylanarak kabul edilmesinin Millet Meclisinin sonuçta üç metnin karması olan bir dördüncü metni benimsemesine yol açması her zaman için olasılık içindedir ve böyle bir sonucun Anayasa'nın Millet Meclisine Karma Komisyonca, Cumhuriyet Senatosunca veya daha önce kendisince hazırlanmış metinlerden birini olduğu gibi kabul etmekten başka yol tanımayan açık buyruğuna tüm aykırı düşeceği ortadadır.

Öte yandan kanun teklif ve tasarıları, Yasama Meclislerinin İktüzükleri uyarınca, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu komisyonlarında ve genel kurullarında tümü üzerinde ve maddeler üzerinde görüşülme evrelerini önceden geçirirler. Anayasa'nın 92. maddesinin beşinci fıkrasında bu evrelere yeniden dönülmesini öngören veya bu yolda yorumlanabilecek bir kural veya yönerge yoktur. Fıkra, yukarıda da denildiği gibi, bütün bu evrelerden geçen bir kanun teklif veya tasarısı dolayısıyla iki meclis arasında çıkan anlaşmazlığı kestirip atmak ve tasarı veya teklifi iki meclis arasında yeni gidiş ve gelişlere ve daha çok gecikmeye yol açmadan kanunlaştırmak üzere özel ve sınırlı bir düzenleme getirmiş ve bu erekle de Millet Meclisini bir zorunluluk bitirmek yükümü altına sokmuştur. Metinleri oluşturan maddelerin ayrı ayrı oylanmasına bu bakımdan da olanak yoktur.

Millet Meclisi Tutanak Dergisine göre (Dönem 4, Cilt 3, Toplantı 1, 14/5/1974 günlü, 74. Birleşim, S. 559-620; 15/5/1974 günlü 75. Birleşim, S. 626-633 ve 639-642) 1803 sayılı Kanuna ilişkin teklif ile ilgili bulunan ve Cumhuriyet Senatosu Millet Meclisi arasında anlaşmazlık konusu olan maddeler ise Millet Meclisinde ayrı ayrı oylanmıştır. Bu tutum yukarıda ayrıntıları ile tartışıldığı ve açıklandığı üzere 1803 sayılı Kanunun 15. maddesinin (A) ve (D) bentlerinin üniversitelere ilişkin hükümlerini biçim yönünden Anayasa'nın 92. maddesinin beşinci fıkrasına aykırı kılar ve iptalini gerektirir.

İhsan Ecemiş, Halit Zarbun, Ahmet Koçak, Ahmet Salih Çebi ve Nihat O. Akçakayalıoğlu bu görüşe katılmamışlardır.

b) Dava konusu kuralın esas yönünden Anayasa'ya aykırılığı sorunu: Dava konusu kanun kuralının biçim yönünden Anayasa'ya aykırı olduğu saptanmış ve bu nedenle de iptali öngörülmüş bulunduğundan, esas yönünden Anayasa'ya aykırılık sorunu üzerinde durulmasına yer kalmamıştır.

C) İptal hükmünün yürürlüğe giriş günü:

Anayasa'nın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrasına göre Anayasa Mahkemesince Anayasa'ya aykırı olduğundan iptaline karar verilen kanun veya içtüzük veya bunların iptal edilen kuralları gerekçeli kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı günde yürürlükten kalkar. Gereken hallerde, Anayasa Mahkemesi, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günü ayrıca kararlaştırabilir. Bu gün, kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı, günden başlayarak bir yılı geçemez.

22/4/1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 50. maddesinin dördüncü fıkrasında da Anayasa Mahkemesi'nin, iptal dolayısıyla oluşacak boşluğu kamu düzenini tehdit edici nitelikte görürse, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günü ayrıca kararlaştıracığı ve bu boşluğun doldurulması için Yasama Meclisleri Başkanlıklarına ve Başbakanlığına durumu duyuracağı yazılıdır.

15/5/1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 15. maddesinin (A) ve (D) bentlerinin üniversiteler yönünden iptal edilmesi sonucu bir boşluğun oluşacağı ve bu halin giderek nitelikçe birbirinden ayrımlı olmayan kimi yurttaşlar arasında eşit olmayan durumlar yaratacağı ortadadır.

Yasama yolu ile boşluk doldurmak ve boşluktan doğacak sakıncaları önlemek üzere Anayasa'nın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrasında ve 44 sayılı Kanunun 50. maddesinde yazılı yetkinin kullanılması ve iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günün ayrıca kararlaştırılması gerekir

İptal hükmünün gerekçeli kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesi uygun olacaktır.

V - SONUÇ:

1 - İlk inceleme evresinde söz konusu olmayan görev sorunu esasın incelenmesi evresinde ortaya atıldığında görüşme konusu yapıp yapılamıyacağının oylanabileceğine Kani Vrana, Ahmet Koçak, Hasan Gürsel, Ahmet Salih Çebi, Adil Esmer, Nihat O. Akçakayalıoğlu ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun karşıoyları ile ve oyçokluğu ile,

2 - İlk inceleme evresi sonunda esasın incelenmesine ilişkin olarak verilen karar görev sorununu çözmüş olduğundan konunun, yeniden görüşülmesine bu nedenle yer olmadığına Halit Zarbun ve Ziya Önel'in karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile:

3 - 15/5/1974 günlü. 1803 sayılı Kanunun 15. maddesinin (A) ve (D) bentlerindeki kuralların Millet Meclisinde Anayasa'nın 92. maddesinin beşinci fıkrası hükmüne aykırı olarak oylanmış bulunması nedeniyle biçim yönünden ve üniversitelere ilişkin hükümlerle sınırlı olarak iptallerine İhsan Ecemiş, Halit Zarbun, Ahmet Koçak, Ahmet Salih Cebi ve Nihat O. Akçakayaoğlu'nun karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile,

4 - Dava konusu yasa kuralları biçim yönünden iptal edilmiş olduğuna göre ayrıca esas yönünden aykırılık konusu üzerinde durulmasına yer olmadığına oybirliğiyle;

5- Anayasa'nın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptal hükmünün bu kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine oybirliğiyle; 7/1/1975 gününde karar verildi.

Esas sayısı:1974/33

Karar sayısı:1975/1

Başkan
Muhittin Taylan

Başkanvekili
Kâni Vrana

Üye
İhsan Ecemiş

Üye
Ahmet Akar

Üye
Halit Zarbun

Üye
Ziya Önel

Üye
Abdullah Üner

Üye
Ahmet Koçak

Üye
Lütfi Ömerbaş

Üye
Hasan Gürsel

Üye
Ahmet Salih Çebi

Üye
Şevket Müftügil

Üye
Adil Esmer

Üye
Nihat O.
Akçakayalıoğlu

Üye
Ahmet H. Boyacıoğlu

KARŞIOY YAZISI

Konumuz bulunan iptal davası, Ankara Üniversitesi adına Rektörü tarafından açılmış bulunmaktadır.

22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 25. maddesinin birinci fıkrasının 3 numaralı bendinde "21. maddenin 1. fıkrasını 6, 7, 8, 9, ve 10 uncu bentlerinde yazılı kurul ve kurumların genel kurallarının veya senatolarının üye tam sayısının salt çoğunluğuyla alacakları kararlar üzerine bu kuralların Başkanları ile Üniversitelerin Rektörleri tarafından açılır." Yolunda buyurucu bir kural yer almıştır.

Aynı kanunun iptal davası taleplerinde uygulanacak hususları belirleyen 26. maddesinin üçüncü fıkrasında da, "Davanın açıldığı tarihte dilekçede imzası bulunanlar, ayrıca yetkilerini belirten belgeleri ve kurum, kurul ve siyasî partilerle siyasî parti gruplarının kendilerine yetki verilmesine dair kararlarının tasdikli örneklerini, dilekçe ile birlikte, genel sekreterliğe vermek zorundadırlar" yolunda bir hüküm öngörülmüş ve bu fıkrayı kovalayan fıkrada da bu zorunluğa uymayanlar hakkındaki yaptırım saplanmıştır.

Anılan maddenin üçüncü fıkrasında geçen "yetkilerini belirten belge" ile "yetki verilmesine dair kararlar" deyiminin aynı kavramı içermediği açıktır. Kuralların elimizdeki olaya uygulanması halinde "yetkilerini belirten belge" den Rektörlüğe seçilme belgesinin, "Yetki verilmesine dair karar" dan da dava açılması hususunda senatoca alınan kararın kasdedildiği kuşkusuzdur.

Esas sayısı:1974/33

Karar sayısı:1975/1

Üniversiteyi temsilen açılan davada Rektörün bu iki belgeyi dava dilekçesine bağlanması dava koşullarındadır. Şayet bu belgeler dilekçeye bağlanmamış ise yasanın 26. maddenin dördüncü fıkrasının işletilmesi ve saptanacak önel içinde bu noksanların giderilmesi için davacıya tebligat yapılması gerekir.

Dava dilekçesinde imzası bulunan kişinin maruf olması veya başka dosyalarda bu kabil belgelerin varlığı, yasa kuralının uygulanmamasını gerektirmez. Yargısal çalışmaların, sübjektif bilgilere göre değil belgelere dayanarak sürdürülmesi suretiyle ancak güvencilik sağlanabilir.

Özetlemek gerekirse dava koşullarından olan ve yasanın sözü edilen kuralınca dava dilekçesine bağlanması buyuruları belgelerin bir eksiklik sayılmadığı yolundaki çokluk görüşüne karşıyım.

Başkanvekili

Kani Vrana

Üye

Ahmet H. Boyacıoğlu

KARŞIOY YAZISI

12/7/1974 günlü ve 14943 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahkememizin 2/7/1974 gün ve 1974/19-31 sayılı Kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığımı gerekçelerle, çoğunluğun bu kararındaki görüşlerine de karşıyım.

Üye

İhsan Ecemiş

KARŞIOY YAZISI

21/1/1975 günlü ve 15125 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahkememizin 28/11/1974 günlü, 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun bu kararına da katılmıyorum.

Üye

Halit Zarbun

Esas sayısı:1974/33

Karar sayısı:1975/1

KARŞIOY YAZISI

21/1/1975 gün ve 15125 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 28/11/1974 gün ve 1974/34 esas ve 1974/50 sayılı kararında açıkladığım nedenlerle çoğunluğun göreve ilişkin görüşlerine katılmıyorum.

Üye

Ziya Önel

KARŞIOY YAZISI

21/1/1975 günlü ve 15125 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1974/34-50 sayılı Mahkememiz kararına ilişkin karşıoy yazımın 2 ve 3 numaralı bendlerinde açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun, bu kararının aynı konularla ilgili kısımlarına katılmıyorum.

Üye

Ahmet Koçak

KARŞIOY YAZISI

29/1/1975 günlü ve 15133 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahkememizin 28/11/1974 gün ve 1974/39-51 sayılı Kararına ilişkin karşıoy yazımın 1 ve 2 numaralı bentlerinde açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun kararına karşıyım.

Üye

Ahmet Salih Çebi

KARŞIOY YAZISI

1) Tasarı ve tekliflerin kanunlaştırılmasında T.C. Anayasa'sı 92. madde 5. bent hükmünün işletilişi bakımından kişisel düşüncemi ve "oynanacak metin" ile "oylama usulü" anlayışımı 14943 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahkememizin 2/7/1974 gün ve 19/31 sayılı kararına bağlı karşı oy yazımda belirtmiş bulunmaktayım. Böylece saptadığım görüş açımdan Cumhuriyetin 50 nci yılı

nedeniyle bazı suç ve cezaların affı hakkında kanunun 15. maddesinin inceleme konusu (A) ve (D) bentleri hükümlerine baktığımda, yasalaştırma biçiminde bir aksaklık bulunmadığı sonucuna varmaktayım. Şöyleki:

Başarısızlıkları nedeniyle öğrenciler hakkında yapılan işlemler bir ceza olmayıp, bir eğitim uygulamasıdır. Gerçekten, Üniversite öğrencisi yalnızca kendi için öğrenen değil, öğretim görevlileri dahil, üniversite topluluğunda yer almış kimselerin tümünü bilimsel çalışmalara iten bir kuvvettir. Nasıl ki bu bu güce ve Öğrenebilme yeteneğine sahip olmamak bir suç değilse, bu yetenek ve güçten yoksun kişileri üniversiteler çevresinden uzak tutarak ayak bağı olmalarını önlemek de cihetteki ceza değildir. Disiplin uygulamaları için dahi durum böyledir.

Hâl böyle olunca, öğrencilerin üniversiteye alınmaları ve alınmış olanların üniversiteden uzaklaştırılmaları ilkelerinin, ceza hukukunca anlamlandırılan suç ve cezaların affı için çıkarılmış kanunda yerinin bulunmadığı ve buraya sırf bir çıkış yolu bulsun diye iliştilirdiği hakikati apaçık ortadadır.

Bu tür hükümler suç ve cezaların affı ilkelerini hiç bir veçhile etkilemez ve kendileri de bu ilkelerden etkilenmez.

Açıklanan nedenlerle, müstakil bir metni olan 15. maddenin içinde tutulduğu 1803 sayılı Af Yasası'ndan çıkarılarak (Anayasa'nın 92. madde 5. bent hükmü uygulaması bakımından) ayrı bir metin halinde oylanması doğaldır. Ve Millet Meclisinde yapılan da budur.

İncelenen 15. maddenin Karma Komisyonca ve C. Senatosunca hazırlanmış metnlerinin oylanmasından sonra Millet Meclisi, kendi hazırladığı ilk metni olduğu gibi kabul etmiş ve böylece, oylama usulü bakımından da Anayasa buyruğunu yerine getirmiştir.

Bütün bu saptamalarla, 1803 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin (A) ve (D) işaretli bentlerinin yasalaştırılışını biçim yönünden Anayasa'ya aykırı bulan Mahkememiz sayın çoğunluğundan ayrılmak, işin esasının incelenmesi gerektiği sonucuna varmaktayım.

2) İncelenen hükümlerin biçim yönünden iptali yolunda Mahkememizce verilmiş karar, karşı oyda olanları dahi bağlayıcı nitelikte olduğundan T.C. Anayasası'nın 152. madde 2. fıkra 2. cümlesi veçhile iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihin ayrıca - kararlaştırılmasını gerektirici bir hal bulunup bulunmadığını tespit görüşmelerine iştirak edilmiştir. Bu yazımın 1 sayılı bölümünde açıkladığım gibi "son söz" ünü söyleme olanağını bulan Millet Meclisi'ne bu sözünü, beklenen usulde söyleme fırsatını vermek üzere iptal hükmünün yürürlüğünü geri bırakma zorunluğuna aşikârdır.

Özet: 1803 sayılı Kanun 15. maddesinin incelenen hükümlerinin biçim yönünden iptali kararına yasalaştırmada bir usulsüzlük olmadığı için ve kararın yürürlüğünün bir ileri tarihe bırakılmayışına da, Millet Meclisine son sözünü beklenen biçimde söyleme fırsatının verilmesinin halin icabından bulunması nedeniyle; karşıyım.

Üye

Nihat O.
Akçakayalıoğlu